

1 FAKTA OM OPPDRAGET

FORMÅL

Formålet med forvaltningsrevisjonen er å vurdere om Åfjord kommune har etablert en internkontroll i samsvar med kravene i kommuneloven, og om denne er egnet til å sikre etterlevelse av lover og forskrifter.

Videre skal revisjonen bidra til læring og forbedring av kommunens internkontrollarbeid, blant annet ved å belyse status, styrker og svakheter, og legge til rette for refleksjon og økt bevissthet om internkontroll i organisasjonen.

PROBLEMSTILLINGER

- Har Åfjord kommune etablert et system for internkontroll på overordnet nivå i samsvar med kravene i kommuneloven?
- Hva er kommunens egen vurdering av internkontrollsystemet?
- Er internkontrollen på anskaffelsesområdet egnet til å sikre etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser?

TIDS- OG RESSURSBRUK

Timeforbruk: 350 timer

Rapport til sekretær: 15.02.27

OPPDRAGSANSVARLIG REVISOR

Marius Johnsborg

Marius.johnsborg@revisjonmidtnorge.no

Tlf. 97657449

2 MANDAT

2.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Åfjord kommune bestilte forvaltningsrevisjon av kommunens internkontroll i møte 11.05.2026, sak 30/26

Bestillingen er forankret i kommunens plan for forvaltningsrevisjon 2024–2028, der internkontroll er prioritert som et av revisjonsområdene. I saksframlegget til kontrollutvalget fremgår det at utvalget over tid er blitt kjent med svakheter i kommunens internkontroll. Dette bygger på ulike saker, rapporter og orienteringer fra administrasjonen.

Bestillingen bygger videre på tidligere behandlinger i kontrollutvalget.

- I møte 02.02.2026, sak 7/26 vurderte kontrollutvalget aktuelle områder for forvaltningsrevisjon med utgangspunkt i planen.
- I møte 16.03.2026, sak 16/26 vedtok kontrollutvalget å be sekretariatet legge frem sak med bestilling av forvaltningsrevisjon av rådmannens internkontroll.

Kontrollutvalget har lagt til grunn at revisjonen skal gjennomføres i tråd med problemstillinger foreslått i saksframlegget, samt eventuelle innspill gitt i møtet

Det fremgår videre at revisjonen skal:

- bygge videre på forbedringsarbeid som er igangsatt i kommunen
- gi grunnlag for læring og utvikling av internkontrollen framover

I saksframlegget til sak 30/26 er det utarbeidet en overordnet problemstilling med tilhørende delproblemstillinger som omfatter internkontrollen for hele organisasjonen, samt utvalgte risikoområder. Blant disse er økonomiforvaltning, herunder offentlige anskaffelser, identifisert som et område med forhøyet risiko.

2.2 Om tema

Internkontroll

Etter kommuneloven § 25-1 har kommuner en plikt til å etablere internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Bestemmelsen tredde i kraft 1. januar 2021 som del av ny kommunelov.

Internkontroll etter kommuneloven utgjør et minimumskrav til kommunens styring og kontroll. Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for internkontrollen, og denne skal inngå som en integrert del av kommunens styring og ledelse.

Videre stiller loven krav til innholdet i internkontrollen. Den skal være systematisk og tilpasset kommunens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold. Internkontrollen skal blant annet omfatte nødvendige rutiner og prosedyrer, avdekke og følge opp avvik og risiko, dokumenteres, samt evalueres og forbedres over tid. En veileder fra KS¹ fremhever at internkontroll skal bidra til måloppnåelse, effektiv ressursbruk og etterlevelse av regelverk, og at den bør være risikobasert og integrert i virksomhetsstyringen.

Offentlig anskaffelser

Offentlige anskaffelser omfatter kommunens kjøp av varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider fra eksterne leverandører. Anskaffelser skjer gjennom kontrakter mellom kommunen som oppdragsgiver og leverandører, der kommunen mottar en ytelse mot betaling. I kommunesektoren utgjør anskaffelser en sentral del av virksomheten, og omfatter alt fra mindre innkjøp til større investeringer og tjenestekjøp. Anskaffelser inngår dermed som en viktig del av kommunens økonomi- og støtteprosesser, og har betydning både for tjenestekvalitet, økonomistyring og måloppnåelse.

Kravet til internkontroll etter kommuneloven § 25-1 må i denne sammenhengen sees i lys av regelverket for offentlige anskaffelser² (anskaffelsesloven og anskaffelsesforskriften), som regulerer kommunens inngåelse og oppfølging av kontrakter om varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider.

¹ KS, 2020, *Orden i eget hus – kommunedirektørens internkontroll*, tilgjengelig på: <https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/lokaldemokrati/internkontroll/Kommunedirektorens-internkontroll-veileder-08092020.pdf>

² [Lov om offentlige anskaffelser \(anskaffelsesloven\) - Lovdata](#)

3 PROSJEKTDESIGN

3.1 Problemstillinger

1. Har Åfjord kommune et system for internkontroll på overordnet nivå?
2. Hva er kommunens egen vurdering av internkontrollsystemet?
3. Er internkontrollen på anskaffelsesområdet egnet til å sikre etterlevelse av regelverket for offentlige anskaffelser?

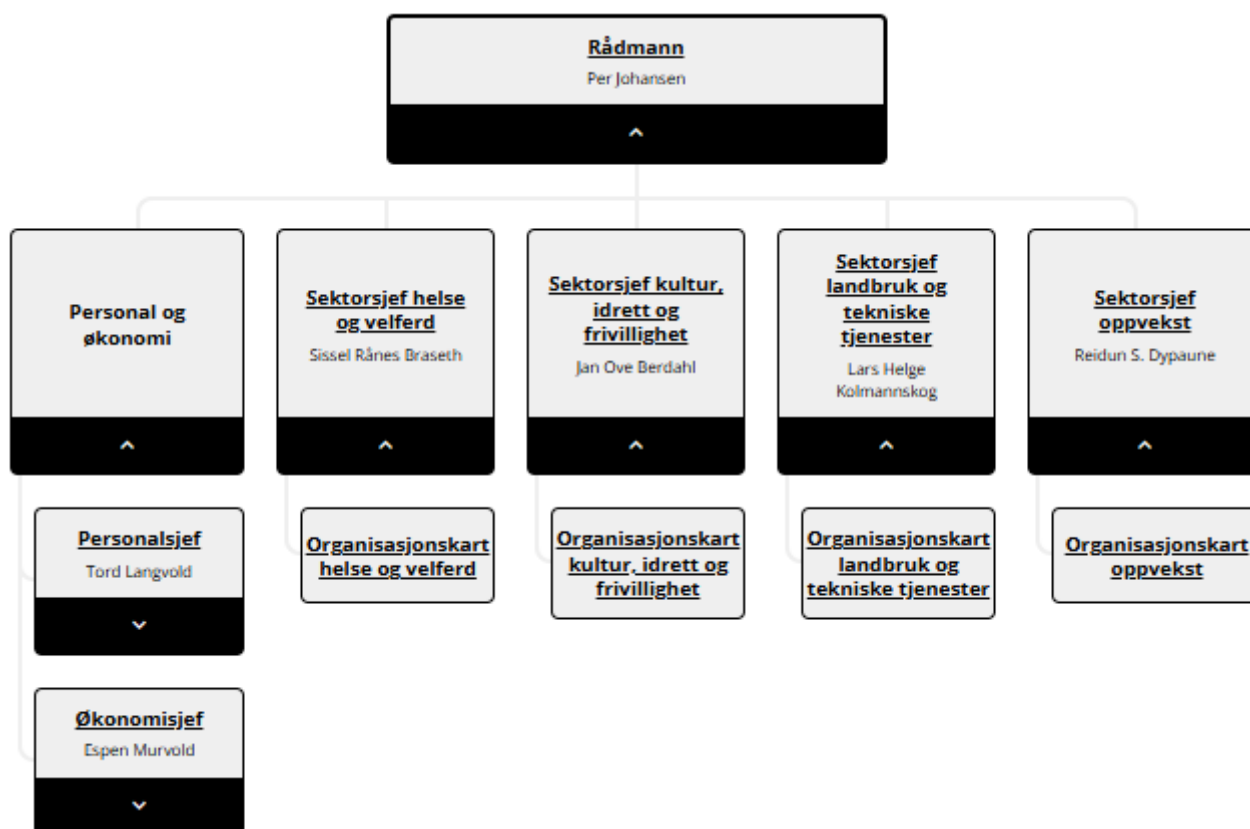
Problemstillingene er utformet med utgangspunkt i bestillingen om å undersøke internkontrollen på overordnet nivå, og skal samlet belyse både struktur og praksis. Første problemstilling retter seg mot om kommunen har etablert et system for internkontroll i tråd med kommunelovens krav om systematisk styring og kontroll av administrasjonens virksomhet. Den andre problemstillingen belyser kommunens egen vurdering av internkontrollen, og har både et beskrivende og et utviklingsorientert formål. Den skal bidra til refleksjon hos ledelsen, samtidig som den gir innsikt i hvordan internkontrollen oppfattes og praktiseres i organisasjonen. Den tredje problemstillingen undersøker anskaffelsesområdet på systemnivå, og vurderer om internkontrollen er egnet til å sikre etterlevelse av regelverket. Dette innebærer blant annet å undersøke om kommunen har strategi, rutiner, tydelig ansvarsfordeling, risikovurderinger og relevante kontrolltiltak på anskaffelsesområdet.

3.2 Avgrensning

Problemstilling 1 er avgrenset til å omfatte internkontrollsystemet på overordnet nivå i kommunen, herunder kommunedirektørens ansvar og oppfølging gjennom ledergruppen. Det vil ikke bli brukt revisjonskriterier fra særlovverk.

For problemstillingen 3 som gjelder internkontroll på anskaffelsesområdet, vil revisjonen ha en systemtilnærming. Undersøkelsen vil ikke omfatte kontroll av enkeltanskaffelser eller en fullstendig vurdering av etterlevelsen av anskaffelsesregelverket.

3.3 Kommunens organisering (revidert part)

Kilde: Åfjord kommunes Hjemmeside

Figur 1. Organisasjonskartet til kommuneadministrasjonen i Åfjord kommune

Åfjord kommune er organisert med rådmannen som øverste administrative leder, med en ledergruppe bestående av sektorsjefer og ledere for sentrale støttefunksjoner. Organisasjonen er videre inndelt i sektorer som ivaretar kommunens tjenesteproduksjon og administrative oppgaver.

I denne forvaltningsrevisjonen avgrenses den reviderte parten ulikt for de tre problemstillingene.

For problemstilling 1 om overordnet internkontroll rettes undersøkelsen primært mot de to øverste nivåene i kommuneadministrasjonen. Dette omfatter rådmannen og dennes ledergruppe, herunder sektorsjefer og ledere for sentrale støttefunksjoner. Dette nivået har et særlig ansvar for å etablere, videreutvikle og følge opp internkontrollen, i tråd med kommuneloven § 25-1, hvor rådmannen er gitt det overordnede ansvaret.

Problemstilling 2 retter seg mot ansatte med lederansvar i kommunen, på tvers av sektorer og nivåer. Formålet er å få et bredere bilde av hvordan internkontrollen er kjent, praktisert og opplevd i organisasjonen, sett fra ledernes ståsted.

Foreløpig har revisor ikke innhentet opplysninger om hvordan anskaffelsene i Åfjord kommune er organisert og gjennomføres, eller hvordan ansvaret er plassert i organisasjonen. Det er likevel grunn til å anta at en vesentlig del av ansvaret er lagt til sektor for økonomi og personal. Samtidig er det sannsynlig at enkelte sektorer gjennomfører egne anskaffelser, enten som del av sin ordinære virksomhet eller ved at utvalgte ressurspersoner i kommunen har et utvidet ansvar på området.

3.4 Kilder til kriterier

Revisjonskriteriene vil bli utledet fra kommuneloven kapittel 25, § 25-1 og § 25-2, samt Kommunal- og distriktsdepartementets veileder fra 2021, Internkontroll i kommunesektoren – Kravene i kommuneloven, og KS sin veileder Orden i eget hus. For problemstillingen om internkontroll på anskaffelsesområdet vil kriteriene i tillegg sees i lys av anskaffelsesregelverket og relevant veiledning fra DFØ. Problemstilling 2, kommunens egenvurdering av internkontroll, vil beskrives uten bruk av kriterier.

3.5 Metoder for innsamling av data

Revisjon Midt-Norge gjennomfører forvaltningsrevisjoner i henhold til NKRFs standard RSK 001, som definerer god revisjonsskikk for forvaltningsrevisjoner i Norge.

Revisjonen vil benytte en kombinasjon av metoder for å innhente data. Bruk av flere metoder (metodetriangulering) bidrar til å styrke påliteligheten i funn og konklusjoner.

Dokumentgjennomgang og systemgjennomgang

Revisor vil innhente og gjennomgå relevante dokumenter, herunder styringsdokumenter, rutiner, prosedyrer og annen dokumentasjon av internkontrollen. Kommunens støttesystemer for internkontroll, som avvikssystem og skriftlige rutiner, er også aktuelle kilder til informasjon.

For anskaffelsesområdet vil dokumentgjennomgangen også omfatte styrende dokumenter innen økonomiforvaltning og anskaffelser, herunder eventuelt innkjøpsreglement, rutinebeskrivelser og prosedyrer for gjennomføring og oppfølging av anskaffelser. Formålet er å kartlegge hvilke rammer kommunen har etablert for styring og kontroll av anskaffelsesprosesser.

Intervjuer

Det vil bli gjennomført intervjuer med utvalgte ledere i kommunen for å få innsikt i hvordan internkontrollen er organisert og praktisert. Dette omfatter rådmannen og medlemmer av ledergruppen.

I tillegg vil det bli gjennomført intervjuer med tillitsvalgte, og eventuelt ansatte med særskilte oppgaver innenfor internkontroll. Dette styrker undersøkelsens legitimitet ved at flere perspektiver inkluderes i datagrunnlaget.

For anskaffelsesområdet vil det også bli gjennomført intervjuer med ledere og ansatte som har roller i anskaffelsesprosesser, både i sentrale støttefunksjoner og i tjenesteområdene. Intervjuene vil bidra til å belyse hvordan ansvar og roller er fordelt, hvilke rutiner og kontrolltiltak som er etablert, og hvordan disse fungerer i praksis.

Spørreundersøkelse

Det vil bli gjennomført spørreundersøkelse rettet mot alle ledere i organisasjonen. Spørreundersøkelsen har som formål å gi kommunen en strukturert egenvurdering av internkontrollen, og vil dekke sentrale deler av internkontrollen for å gi et samlet bilde av status i kommunen.

I tillegg til å være en datakilde i revisjonen, er hensikten med spørreundersøkelsen å bidra til å aktivisere ledere i arbeidet med internkontroll. Undersøkelsen vil bidra til å etablere en felles begrepsforståelse knyttet til internkontroll, og legge til rette for refleksjon rundt egen praksis. Dette kan bidra til å initiere en kollektiv refleksjonsprosess i organisasjonen, og dermed understøtte læring og videre utvikling av internkontrollen.

Resultatene fra spørreundersøkelsen vil bli vurdert i sammenheng med øvrige funn, men vil ikke alene være grunnlag for revisjonens vurderinger og konklusjoner.

4 PROSJEKTORGANISERING

4.1 Prosjektteam

Oppdragsansvarlig revisor	Marius Johnsborg
Prosjektmedarbeider	Arve Gausen
Kvalitetssikrer	Johannes Nestvold
Kvalitetssikrer	Marie Husøy Sæter

4.2 Milepælsplan

Bestillingsdato	26.05.26
Prosjektplan til sekretær	15.06.26
Oppstartsmøte	01.09.26
Datainnsamling ferdig	01.11.26
Rapport til uttalelse	15.01.27
Rapport til sekretær	15.02.27

Steinkjer 15. juni 2026

Marius Johnsborg

Oppdragsansvarlig revisor

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no